

ఆంధ్ర దినపత్రిక

సంవత్సరమునకు	24 0 0
అర్ధసంవత్సరమునకు	12 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0
మాసమునకు	2 2 0
తొమ్మిది నెలలకు	20 0 0
ఆరుమాసములకు	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0
మాసమునకు	1 12 0

పత్రికాధికారి: పి.కె.పిల్లై
వెల 1-8 రూ. 2-0-0

గజి కలైలము
వెల 1-8 రూ. 0-4-0.
ఈ పత్రికాధికారిని పి.కె.పిల్లై అ.
ప్రొ. పి.కె.పిల్లై అ. అంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము
1 మంత్రి 8 పి.కె.పిల్లై అ. 0-5-0 ఆదేశము
ప్రకటించెను.
గజి, చీడ, కరీంనగర్లు వ్యాపించి
యిల్లుముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష
నష్టము గలిగించుచున్నది. ఈ కలైల
మును నాలుగుపూటలు రోజున గజి,
చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి
యెంచును. తప్పక పనికేయును.
రోమహరి
వెల 1-8 రూ. 0-2-0 వి. పి. 0-14-0
ఈ భగవంతుని నీతితో కలిపి
ప్రార్థించిన, రోమములు రెండునెలలు
ఎములలో మొదలంటి రాలిపోవును.
సమస్త చర్యలు నలుపెక్కడు,
మంటి యుండదు. రోమములు రాలి
పోవును.
అమృతాంజనము
హిందూ, మదరాసు.

313781

ANDHRA PATRIKA DAILY.

వ ర తి ది న ము వ ర క టి ం వ బ డు ను

Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

నంపుటము ౨౩ Vol. 23
చెన్న పట్టణము 1937-వ సం. ఫిబ్రవరి నెల 12-వ తేది శుక్రవారము
(భారతీయ సంవత్సరము మాఘ శుద్ధ ప్రథమ)
MADRAS FRIDAY 12th FEBRUARY 1937
సంచిక ౨౬౮ No. 268

అమృతాంజనము

అనగా నేమి?

తలనొప్పుల నివారణి

దగ్గు, జిలుబు, పార్శ్వనొప్పులు,
వాపు, దురద, బెణుకు మొదలైన
వాటికి అద్భుతనివారణి.

వారపత్రిక

సంవత్సరమునకు	4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు	4 0 0
చంపాన చంపానము	

సంవత్సరాది

సంచికలు	
దివసాత్మక చందాదారులకు	1,000
వారపత్రిక	100
చందాదారులు కానివానికి	2,000
సంచికల సంఖ్యకు ప్రకారము	
భర్తలు ప్రతి 1-1	0-6-0

భారతి

సచిత్ర మాసపత్రిక

సంవత్సరమునకు	8,000
అర్ధసంవత్సరమునకు	4,000
దివసాత్మక	0-8-0

తేలుమందు
వెల 1-8 రూ. 0-8-0
తేలుకొలువలకు అపారము తేలు
గాని విశేషము గలదు. తేలుకొలువలకు
దివసాత్మక చందాదారులకు 1,000. వారపత్రిక
చందాదారులు కానివానికి 2,000. సంచికల సంఖ్యకు
ప్రకారము భర్తలు ప్రతి 1-1 0-6-0.
సచిత్ర మాసపత్రిక
సంవత్సరమునకు 8,000. అర్ధసంవత్సరమునకు 4,000.
దివసాత్మక 0-8-0.
అమృతాంజనము లిమిటెడ్.
మదరాసు. హిందూ.

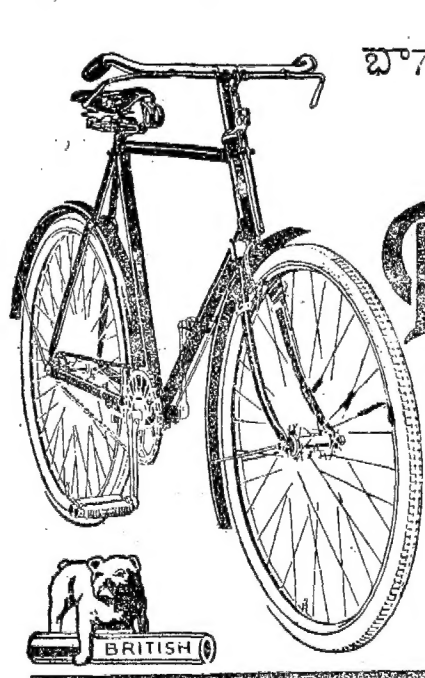
66 షేక్రములు! బయలుదేరు తేది 22-3-37 ద్వితీయ సంపూర్ణ యాత్ర ఫాల్గుణ శుద్ధ ౧౧ పుష్యమీ నక్షత్రమున 75 రోజులు!
హిందూదేశములోపున్న అన్ని ముఖ్యమైన పుణ్యక్షేత్రములను, పవిత్రనదులను, గొప్పనగరములను, చరిత్రాత్మక ప్రదేశములను, సంస్థానాధీశ్వరుల ముఖ్యపట్టణములను సావకాశముగ వీక్షించుటకు గొప్ప అవకాశము.
వివరములకు:—శ్రీకృష్ణ వెంకట నరసింహారావు-ఆర్గనైజరు, శ్రీకృష్ణ పూర్ణయాత్రా స్వపలు బ్రయిం నర్సయ్య కంపెనీ, బెజవాడ.

ప్రకటన
మచిలీపట్నం ఫోర్ట్లోని పేటలోని కోటపానీకుండు
అనే కోట ప్రదేశమునకు 20 గజముల దూర
ములో పోర్టువద్దను దక్షిణముగా అంటివున్న
నా చాయిరా కోయింటు పంటబయలు తొంగి
భూభాగము 1180 చతురపు గజములు భూశీర్షము
అందుకు గల యిటుక ప్రహరీ గోడ పూర్వము
డి. కోట్ల O. S. 7/86 నెంబరు చావాలా రిసీ
వరుగా యేర్పాటు అయిన నాకల్ల విక్రయించు
టకు వుత్తర్యులు కాబడినది. గన్నది 21-2-87
నడకు స్థానుపద్రవీన బహిరంగముగా పాట
పాడించి విక్రయించెదను. వివరములకు పర
శులు నాకు వ్రాసి తెలుసుకొనకొరదను.
ఫోర్ట్లో పేట } తాడేపల్లి మార్గపరపు,
మచిలీపట్నం } 8 కి. క. గు.

శిశువుల ఆయుర్వేద పాఠశాల
విద్యార్థులు:—పద్మ మూర్తయల్ బిల్లింగు, కలైలై.
మహాత్మర ప్రభాదరణ గాంచి అశ్వపద్ధిపాండిత శాంధ్యభిమానం. శివీ భిమానా
శ్రీ శ్రీ ప్రవీణ భరితముల మీ కొనసను. మాత్రాత్త కవిమనుష్యుల మీ ప్రితి అసాధారణ
మైనది. ఆకర్షణీయమైనది. భిమానంధుల మీ శిష్యులగుము.
యాక్రందివారికి వ్రాయుడు:— శ్రీ ఎస్. సి. నేక, బి. ఏ.,
రాంచి మేజరు,
4, కొండెట్టె వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

జి. కన్నయ్య కంపెనీ,
ఇనుపపెట్టెల వ్యాపారం,
నెం. 187, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
మా పెట్టెలన్నియు మేలైన ఇనుప చేయబడి నిష్కరు భయములేక
యుండుటకు ఫిమర్ బ్రాఫ్ పెట్టెలన్నియు, వివాహకాలములకు ఉపయోగమును
ఇనుపబీళ్ళ, లోని ఆక శేడమాను పలకలు ఇనుపి కాపలినవారి ఇష్టప్రకారం
రం తయారుచేసి సరసమైన ధరకు ఇవ్వబడును. మేము గవర్నమెంటు ప్యాంకింగ్
మన్ను, కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు అఫీసులకున్న, రైల్వే డిపార్టుమెంటు
అఫీసులకున్న, నాలుగోలు సగరపు ధనవంతులకున్న, ఇతర ధనవంతులకున్న
ఇంక అనేక అఫీసులకున్న సమయముననుగుణము. (177-87)

బాగా సైకిల్ త్రొక్కుటకు
దీనిని అడుగుము.

PHILLIPS
CYCLES

ఫిలిప్స్ వారి "క్రోమోమెట్" ను, "ఎక్స్
ప్రెస్" ను, "బుల్ డాగ్" బ్రాండ్
ట్యూబులు చేయబడినవి చాల నమ్మక
ముగా పనిచేయును. ఫిలిప్స్ కంపెనీ వాణ్య
మైన సైకిల్ లేకు. "బుల్ డాగ్" ట్యూబులు
కంటే ప్రత్యేకమైనవి చేయబడినవి.
మంచి డిలీవరీమెంట్ల కొరకును.
ఫిలిప్స్ కంపెనీ సంతోషమైనది.

పల్నాటి పౌరుషము
నాటకము. పోస్ట్ కౌక్ 12 అ. కవిత్వ
మరియు సురము (పం.నామముల రామచంద్ర
రావు, బ్రాడీ పేట, బెజవాడ.)
ఉచితము
1937 సంవత్సరం
పెద్ద చందాగల కాలెండరు పంపెదము.
శీర్షిక వ్రాయును.
ఈవ్వరఫార్మర్, పాలకొల్లు.

వేలము
ఆర్యవర్షములను వైద్యకాలము కావల
దని యితిర సామగ్రి 1937-38 సంవత్సరం యీ
కవన తేలిక వైద్యకాలములకు సప్తయోగములకు
మహిరంగము 24-2-1937 బుధవారము. నాచు
పుట్టెల వైద్యకాలములకు మద్రాసులోని గవర్న
మెంటు జనరల్ ఆఫ్ఫీసులందును, పాగుగార్లకు
ఆయా వైద్యకాలములను జరుపబడును. మిగి
లివరములకు ఆయా ఆఫ్ఫీసులకు నూపరిం
తెంపెంటుగారికి వ్రాసి తెలిసికొనడు.
గవర్నమెంటు జనరల్ ఆఫ్ఫీసు మద్రాసు
" రాయపురం ఆఫ్ఫీసు మద్రాసు
" ఆఫ్ఫీసు (కంటి) ఆఫ్ఫీసు
మద్రాసు.
" ప్రీమియరీయు ఫిషియరీయు
మద్రాసు.
N. B:—2-27 తేది ప్రచురించిన ప్రకా
శము 22-2-37 తేది సోమవారము సెలవునను
కాబట్టి వైద్యకాలము 24-2-37 తేది జరుపబడును.
గవర్నమెంటు హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆఫ్ఫీసు,
మద్రాసు, తంజావూరు, విశాఖపట్టణములలోని
8 0 / ౩ ౪ ౪ ఆఫ్ఫీసు.
S. K. PILLAI,
Personal Assistant to the Surgeon
General With the Government
of MADRAS.

రామమోహన కంపెనీ వారి పూర్ణ యాత్ర
ఈ కంపెనీవారిచే నడుపించబడు 42-వ యాత్ర - 54 షేక్రములు
రాజమండ్రినుండి బయలుదేరు తేది 4-3-37
3-వ తరగతి 1-కి రూ. 105, భోజనము రూ. 28
టిక్కెట్లు పూర్తిసామగ్రిగాని, అధ్యాపకాధ్యక్షులకు మాత్రము, ఈ దినకు విరువాతములగాని
పంపబడును.
రాజమండ్రి - వెంకట్రామ అండ్ కో.
ఏలూరు—రామకోటిసహజం వీధి అగ్గ గుడివాడ—జి.వ్యాజీ కోటి.కొంగార,
వై.జన, శ్రీ గురీ వీరమాణిక్యంగారు. రై.మల్లు.
తెనాలి—పాచి రైలుస్టాండు గారి కమి గుంటూరు—చక్కా వెంకటరత్నంగారు.
మ.కొట్టె, వెంకట్రామ అండ్ కో. పాలకోల—వెంకట్రామ అండ్ కో.
బెజవాడ—పాచి రైలుస్టాండు గారి కమి సికంద్రారావు—వెంకట్రామ అండ్ కో,
మ.కొట్టె, వెంకట్రామ అండ్ కో. 3948, మాపుట్టెస్ట్రీటు.
దక్షిణయాత్ర మార్గము టిక్కెట్లు 1-కి రూ. 33—8—0.
యాత్రీకులకు అన్ని సదుపాయములు కలిగియుండును.
వివరములకు:—
రామమోహన కంపెనీ పార్కింగ్ ఏజెంట్, ఎం. ఎస్. ఎస్. రైల్వే, మద్రాసు.
శ్రీ
రామకోటిసహజం వీధి అగ్గ వెంకట్రామ శ్రీ గురీ వీరమాణిక్యంగారు, ఏలూరు.

భారతీయ చిత్ర కళ
గ్రంథకర్త: తల్లిశెట్టి రామారావుగారు, బి. ఏ., బి. యల్.,
ప్రాచీనకాలమునండి భారతదేశమున చిత్రకళ పొందుపరచు వారులు, అభివృద్ధి చెం
బయిన విషయములు, హైందవ చిత్రలేఖనవిద్యను, భారతీయమునాటి చిత్రకళ, అలంకరిత
నము, భాగ్యవంతులందరి చిత్రకళ, మొగలు చిత్రకళావిధానము, రాజపుత్ర చిత్రములు, శి
వేశ్వరచిత్రములు మొదలయినవాని గూర్చిన చరిత్రాదులు వివరముగా నీ గ్రంథమున వివరింపబడినవి.
అయాకాలపు చిత్రవిధానమును తెలుపునట్టి ప్రవృత్తి-చిత్రకళచిత్రములు నలువది ఇంచు గలవు. చిత్ర
కారులు, చిత్రకళాజ్ఞానులు, చిత్ర కళాభిమానులకు నాగుండు తెలుగు చిత్రకళ విషయములకు
గ్రంథము.
మేనేజరు, ఆంధ్ర గ్రంథ మాల, నెం. 2, తంజావూరు రైల్వే, మదరాసు.

క్షయారోగ్యలేహ్యము
అన్నివిధములకు దగ్గు, కఫము, ఆలస్య-
అనుగుణము, మొదలగు వాటికి శ్రేష్ఠ ఔషధము.
చెన్న 1 కి. రూ. 1-0-0. పోస్ట్ ఫ్రీ నేలు.
పి.సి.వి. అండ్ కో., ఆయుర్వేదసామగ్రి
(4) పెరి చేపి—నెల్లూరు.
"ఆరియూరము, అందరి పంపదార మూడు
దినములకు తగ్గించుకొన దిలకొన", మంట
గ్రహములమొక్క రుక్మ నాథుని దిలకొన
దియబడిన ఆయుర్వేద (తెలుగు) పుస్తకము.
సమస్తమైన "కెండ్" పేండ్ ప్రతి
ప్రతి ఒక్క ఆయుర్వేదము. ఆయుర్వేద అంధు
కొలువలకు సంబంధించి భూతముల మేష
ములు గలవు.
అడినన్ అండ్ కో., లిమిటెడ్,
మోంట్ గార్డ్, మద్రాసు.

ఆసియాదేశపు సంస్థానములలో అగ్రగణ్యమైన నిజాం సంస్థానము

జనసంఖ్యలోను, విస్తీర్ణములోను, ఢిల్లీనిగూడ అతిశయించు హైదరాబాదుపట్టణరాజము

నిజాంప్రభుత్వ రజతోత్సవము

రేపటినుండి వారమురోజుల వరకు సంస్థానమంతటను

మహావైభవముగా జరుపబడును

హైదరాబాదు సంస్థాన చరిత్ర

నిజాంగారి పోదరులు సాహెబ్దాదానవాబ్ బసలత్ జా

నవాబ్ సర్. మిర్ ఆసఫ్ డౌలా అలీ ఖాన్ బహదూర్, జి. సి. యస్. ఐ., జి. బి. యి., హైదరాబాదు, బీరారుల నైజాముగారు రాజ్యాధికారానికి వచ్చి 25 సంవత్సరాలు నిండినవి. 25 సంవత్సరాలకు రజతోత్సవం అంటూ జరుపుకోవటం పాశ్చాత్యులనుండి భారతీయులు నేర్చుకున్న ఆచారం. ఈ సంప్రదాయం ప్రకారం గడచిన సంవత్సరమే నైజాంప్రభువు రజతోత్సవం జరుపుకోవలసి వచ్చేస్తుంది. కాని, ఐదవరాజ్య సార్వభౌము డాన్ మయూనికే గతించటంచేత నైజాంగారి రజతోత్సవం ఆగిపోయింది. ఈసేల 13 వ తేదీనుండి ఒకవారం దినములవరకు హైదరాబాదు రాష్ట్రం అంతటా ఈ పుత్సవం మహావైభవంగా జరుగబోతున్నది.

భారతవర్షంలో పుండే స్యురేశసంస్థానాలలో హైదరాబాదు ప్రధానమైనది. రహదారుల ప్రాప్యతచేత మంజీరీపెట్టది. ఈ రాష్ట్రానికి లోకీ నైజాము సర్వాధిపతి. 1936 సంవత్సరంలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికి నిజామునకు జరిగిన ఒడంబడిక ప్రకారం బీరారురాష్ట్రంమీద కూడా నైజాం ప్రభుత్వకు బ్రిటిషువారితోబాటు సమానమైన పరిపాలనాధికారం ఏర్పడింది. బీరారు రాష్ట్రాన్ని మినహాయితే, ఒక్క హైదరాబాదు రాష్ట్రంమీద 82,698 చదరపుమైళ్ల వైశాల్యం కలది. జనసంఖ్య 14,00,000 కు పైబాటు. నైజాం రాజ్యానికి ముఖ్యపట్టణమైన హైదరాబాదు భారతదేశంలోపుండే ప్రధాన నగరాల్లో నాలుగో స్థానం ఆక్రమించింది. జనసంఖ్యలోగాని, విస్తీర్ణంలోగాని భారత ప్రభుత్వ ప్రధాన నగరమైన ఢిల్లీనికూడా అతిశయించుతుంది.

ప్రస్తుతం హైదరాబాదు నిజాంగారు ఆసఫ్ జాహి రాజవంశంలో ఏడవతరం నవాబు. ఈ

ఆసఫ్ జాహి వంశములెందుకొకటా లోగడ ఒక్క మను పరిపాలిస్తున్నారు. ఈవంశపురుషుడు ఆసఫ్ జా అనే యాతడు మొగలాయీ చక్రవర్తి ఔరంగజేబు ముఖ్య సేనానులలో ఒకడు. 'నిజాముల్-ముల్క్' అనే బిరుదుతో ఇతడు 1713 సంవత్సరంలో ఒక్క మకు నైజురాయిగ నియమపఠిపాడు. నేటికి నీ. ఈ విరుదం నిజాం రావటుంబంలో వంశపారంపర్యంగావస్తున్నది. ఆసఫ్ జా మొగలాయీ సామ్రాజ్యాన్ని పునరుద్ధరించాలని బహుధావ్రయత్నించాడు; కాని విఫలమైనాడు. మొగలాయీ సామ్రాజ్యం ముక్కముక్కలై పోయిన తర్వాత ఆసఫ్ జాతన ఆధీనంలో పుండే రాష్ట్రాలైన ఆరాచకం పాల్ గాకుండా సంరక్షించుకోవాలికి విశ్వ ప్రయత్నముచేసి, 1742 సం॥ లోఒక్క మకు స్వతంత్ర ప్రభుత్వగా అధికారాన్ని స్థిరపరుచుకున్నాడు. ఈస్టిండియా కంపెనీవారి కేటానికి వచ్చి, ఇచ్చట అధికారం ఏర్పరుచుకుండే కోజిబాలో హైదరాబాద్ పరిపాలకులను స్వతంత్ర రాజులుగానే పరిగణించి, వారితో సంధి చేసుకున్నాడు.

ఆసఫ్ జా మరణానంతరం ఆతని కుమారుడు నజీర్ జంగునూ, మనుమడు ముజిఫర్ జంగునూ సింహాసనం విషయంలో తగాదా ఏర్పడింది. ఈ తగాదా పరిష్కారం కాకపోవడమే ఉద్ధయూ కాలస్యం చెందాడు. అంతట సార్ జంజంగ్ అను నాతిను రాజ్యాధికారం వహించాడు. కాని 1751 లో ఆతని సామంతులచేత నతడు రాజ్యశ్రేష్ఠుడుగ చేయబడ్డాడు. తదనంతరం, ఆసఫ్ జా వారసుకు మారుడు నైజాముల్ ఖాన్ బ్రిటిష్ వారితో రాజగ ప్రకటించబడినాడు.

ఆతడు 42 సంవత్సరాలు రాజ్యమేలాడు. ఈలోపుగా నీతడు బ్రిటిషువారితో అనేకమొడంబడికలు చేసుకున్నాడు, వాటి ఫలితంగానే అంతవరకు నిజాం ప్రభుత్వంలో ఉండిన ఉత్తర సర్కారులు, దక్షిణసర్కారులు బ్రిటిషువారికిచ్చి వేయబడినవి.

హైదరాబాదు నిజాం

ఇందుకు ప్రతిఫలం ఏమంటే యుద్ధాశ్రమేమనాటరెప్పించేవటంలో బ్రిటిషువారు నైజాంవటుంవహించి వారి క్షత్రుల నడుతారు. 1798 లో నిజాముల్ ఖాన్ బ్రిటిషువారితో ఏకీభరించి టిప్పుసుల్తానును ఓడించాడు. 1799 లో టిప్పుసుల్తాన్ సంపూర్ణ పరాజయం పొందాడు. మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యం విచ్ఛిన్నమైన పిమ్మట, హైదరాబాదు నవాబులు 'చౌత్' పన్నును మహారాష్ట్రులకుగాక బ్రిటిషువారికి చెల్లింపవలసి నట్లేర్పడింది. 1822 లో, సికందర్ జా హయా

ములో బ్రిటిష్ వారికి ఈ పన్ను చెల్లింప వలసిన బాధ్యత లేకుండా ఒక సంధి చేసుకోబడింది. సికందర్ అనంతరం ఆతని కుమారుడు నవాబ్ నజీర్ ఉద్దౌలా రాజ్యానికి వచ్చాడు. ఈతని హయాంలోనే, 1853లో ఈస్టిండియా కంపెనీవారి తనలో కానించుకొన్న ఒడంబడిక ప్రకారం బీరారు, ఈస్టానాబాద్, రాయచూరులు బ్రిటిష్ వారి పరమైనవి. మరెన్ని హైదరాబాదు కంటింజెంటు నిజాం యొక్క సైన్యంగాఉండకుండా, నిజాం ప్రభుత్వ తోడ్పడేందుకుగానూ బ్రిటిష్ వారితో అట్టిపెట్టుబడిన సైన్యంగా ఏర్పడింది.

1857 మే నెల లో నజీర్ ఉద్దౌలా గతించటం, ఆతని కుమారుడు అఖిజుల్ దౌలా సింహాసనం అధిష్టించటం తటస్థించింది. ఆ సమయంలో ఉత్తర హిందూస్థానం అంతటా కలలతోనూ, కల్లోలాలతోనూ మహా సంక్షోభంగా ఉన్నది. ప్రజలు స్వాతంత్ర్య ధ్వంస పరితపింపసాగారు. బ్రిటిష్ వారి అధికారానికి ముప్పు వాటిల్లిపోతూ ఉన్నది. నిజాయీ తిరుగుబాటు ఉత్తర హిందూస్థానం హైదరాబాదుకు కూడా కొంచెంకొంచెంపాకింది నిజామును అతనిమంత్రి సాలర్ జంగు నున్న బ్రిటిష్ వారికి అండగా నిలిచి, ఈతిరుగుబాటును అణచటానికి ముఖ్యకారకుడైనాడు. "నైజాం పోతే మనపనిలేదు" అని హిందూదేశంలో పున్న బ్రిటిష్ అధికారులు

నజాంజా రాజోమడు. నిజాంగారి ద్వితీయపుత్రులు

లంతా నైజాంమీదనే ఆశపెట్టుకున్నారు. ఈ ఆశ తృప్తయింపలేక బ్రిటిష్ వారికి తోడ్పడి, వారి ప్రభుత్వాన్ని సంరక్షించినందుకుగానూ బ్రిటిష్ వారు నిజాము తన కిదివరలో యిచ్చిన పరగణాల్లో కాకుండా గోదావరి నదికి ఎడమభాగంలో పుండే మరెన్ని ప్రదేశాలనుకూడా చేర్చి యిచ్చేవారు. బీరారుమంత్రం కాళ్ళకొలుకుండ ఉంటూఉన్నది. 1856 లో అది వీడిపోయి, పరిపాలనా విషయంలో మాత్రం మధ్యరాష్ట్రంతో చేతుట్టుగా తీర్చుకుందారు.

1889 లో నవాబ్ ఆఫ్ బెలూచ్ లా మరణించి. గానీ ఆతని కుమారుడు నవాబ్ మిర్ ముబిన్ ఖాన్ అబ్దుల్ గాజీ రాజైనాడు. ఈతడే ప్రభుత్వ మూడేండ్ల శిశువు. అందుచేత మంత్రియైన సర్ సాలర్ జంగునకు సహాయంగా ఒక రీజిస్ట్రీని ఏర్పాటు చేశారు. అప్పటినుంచి హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో ఆధునిక భావాల కనుగొనబడేసరికి సంవత్సరాలు క్రమంగా ప్రవేశపెట్టబడుతూ వచ్చాయి. 1883 లో సర్ సాలర్ జంగ్ మరణించాడు. ఆ మరుసంవత్సరమే నవాబ్ మిర్ ముబిన్ అబ్దుల్ గాజీ యుక్తవయస్సు వచ్చి నందుకు రాజ్యాధికారం వహించాడు. ఈతని హయాంలోను నిజాంరాష్ట్ర పరిపాలనలో చాలా మార్పులు చేయబడినవి.

ప్రస్తుతపరిపాలకులైన నిజాంగారు 1911 ఆగస్టు మాసం 11 వ తేదీ సింహాసనాన్ని అధిష్టించారు. అప్పటికి వీరి వయస్సు 28 యేండ్లు. యువకులై నప్పటికీ నిజాంగారు అనుభవంలోనూ, రాజకీయ పరిజ్ఞానంలోనూ కడువిలువ. వీరికి అచ్చిన విశాలమైన విద్యాలభం. స్యురేశ సంస్థానాధీశుల్లో ఏకొలదిమందికొగాని అమరిపుండదు. వీరికి లండన్ గారు నిజాంగారివిద్యావిషయమై ఎంతోతక్వవహించి ఇంగ్లీషులోను, ఉరుదు, పర్షియన్, అరబిక్ భాషల్లో దిగ్గజాల్లాంటి పండితులకు రచ్చించి వారిచేత విద్యలను గఱియించారు. ఇంతే కాకుండా పోయిపోచికిమైన వ్యాయామశ్రీషల్లో కూడా పరిశ్రమ చేయించారు. నిజాంగారు జేటలో మంచి నిపుణులు. వీరి కుపాకి వారసు బద్దతులు లనేకం. ఇంతేకాకుండా పరిపాలనా విషయంలోకూడా చక్కని శిక్షణ పొందారు. రాష్ట్రమంతటా అనేకమార్లు పర్యటించేసి, స్వయంగా వివిధ విషయ పరిజ్ఞానం అలవరచుకున్నారు. వీరి పరిపాలన అన్ని విధాలా అందరి

అటంతా, ఎట్టోరా గుహలు

విశ్వవిఖ్యాతమైన, అనమాన శిల్పసౌందర్యం

హైదరాబాదు సంగమనానికి చేరి, పురాతనహిందూ శిల్పానికి, ముస్లిం యుగపు మహమ్మదీయ శిల్పానికి సాక్షిభూతమై నిఖిలప్రపంచ విఖ్యాతి గాంచిరి ధర్మా లనేకంగా పురాతన విశ్వసంప్రదిక కాఖిలారో యజమాన్యం క్రింద సేవకరిపరగవించబడుచున్న వున్నవి.

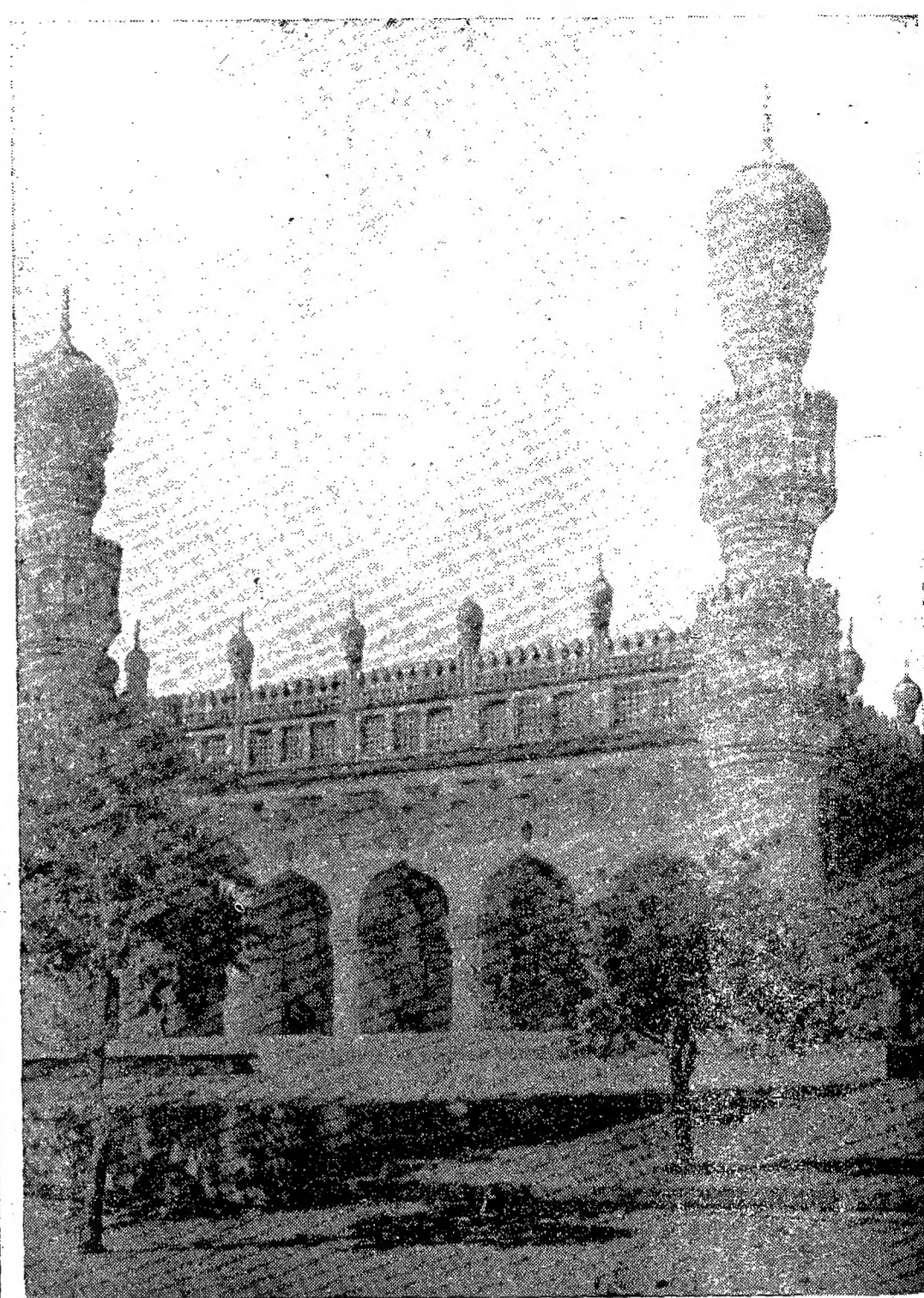
దక్కనులో లభించినట్టి ఈ పురాతన శిల్పవిశేషాలకు భారతీయ శిలారంగంలో వుండేకా విశిష్టతమేకాక, ఆ దివిలో వాగినియందు అంతర్గతంగా వుండేటి సామరస్యము, సయోగమునూ ధ్య క్షమాకుంది. యోరాహాల్ జిల్లాలో చారిత్రకయుగానికి పూర్వము నిర్మిం పబడిన శిల్ప విశేషాలనుబట్టి కలహల్ మిజాన్ తెయిల్ ఇలా అన్నారు. "మానవ చరిత్రలో ప్రథమాధ్యాయంలోనే, మధ్య ఆసియా తెగవీర్యదేవులందును, ఆ తెగయే ప్రపంచం పాశ్చాత్యులకుగా నొమ్మకపోయి విశాపా నింపెం ఆక్రమించినందున, దక్కనులో (హైదరాబాదురాష్ట్రంలో) కన్పించుచున్నట్లే పురాతన శిల్పాల ప్రత్యక్షప్రమాదాంబు."

మామూలంగానే వున్న వేయిసంఖ్యల దేశం ఇప్పుటికి ఎనిమిది శతాబ్దాలను గడిచి పోయింది. కుల్లూపుల్, అంబల్ గిల్లో వున్న హిందూ దేవాలయాల గానీ, హిందూలో వున్న సిక్కు సురుద్వారం గానీ, అసంఖ్యాకమైన తిక్కన పరిశ్రమల లన్నింటికీ, కళాసౌందర్యంలకు సేకేమీ, చారిత్రక ప్రతినిధిత్వ సేకేమీ ప్రప్రధానమైన స్థితి నాక్రమించివున్నది.

ఆది ప్రాచీన ప్రతేమైన మైతాన్, పేతంచేరు, కరింవగర్గాల్ ధూగర్గాల్ నుంచి వైబుల్ల దేవాలయాలు మొదలైన చాటిని ప్రధాన పరిశోధించే పుస్తక ఆంధ్రము, చాళుక్యులు, యాదవులు—ఈ మూడు జాతులవారి పరిపాలన క్రింద వెలసిన భారతభూమియుక్క పురాతనచరిత్రనుకట్టి వుండేతరము తొలగించటానికి తోడ్పడే కాసహాయ, మండ్రలు మొదలైనవన్నీ బయట పడవచ్చును.

భారతదేశంలో సుహలలో నిర్మింపబడిన దేవాలయాల్లో ఉత్తమోత్తమమైనది ఔరంగాబాదుజిల్లాలో వున్నవి. తెనాలూగారు ఎట్టోరా గుహలను చూచి చాటిని ప్రపంచానికి ఎత్తిచూపినప్పటినుంచే ఎట్టోరా గుహలు పాశ్చాత్య ప్రపంచంయుక్క దృష్టి నాక్రమించినవి. 1760 సం॥లో చీనా యాత్రికుడు కొయ్గా సాంగ్ వీక్షించినప్ప డెలాంటి ఆతిలోక సౌందర్యము, విన్యాసాలను కలిగివుండేకా, నేటికీనీ అజంతా చిత్రపులు ఆట్టి మనోహరాశ్చస్యే చెరిగిగట్టుతున్నది. భారతవర్షంలో పురాతన కాలం నుంచి ముగలయాల నాటివరకు దేశీయచిత్రకళయుక్క పుట్టు పూర్వాలను స్పష్టీకరించటానికి అజంతా చిత్రపులు సాయపడగలవని అనేకులైన కళాకోవిదులు అభిప్రాయం.

సుల్ బర్గా, గోల్కొండ, వరంగల్, రాయచూర్, ముద్గల్, వరంజి, హంజిల్, నార్మర్గం మొదలయిన ధాతులలో కోటలు, బురుజులూవున్నవి. కొన్నిచోట్ల ఈ కోటలు కళారామిణీయతను ప్రకాశింపజేసే శిల్పాలతో

గోలకొండలో 1598 సం. లో నిర్మించబడిన కుతుబ్ షాహి మసీదు

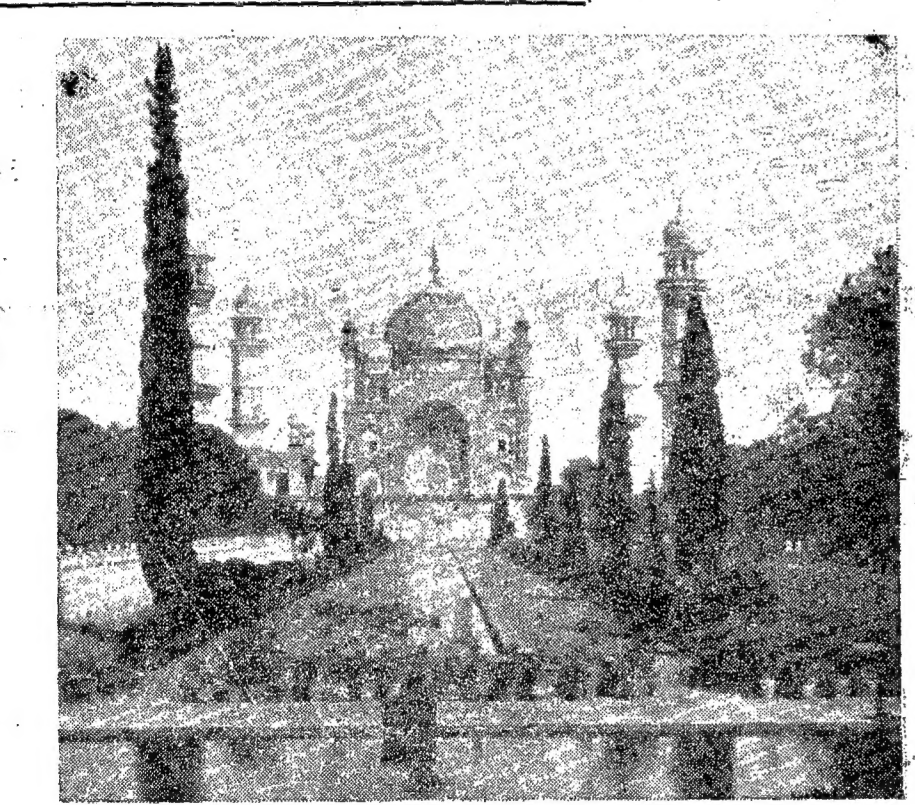
చేతా శ్లాఘింపబడింది. విశాపామహాసంగ్రామంలో బ్రిటిషువారికి 184 లక్షలు యుద్ధ ఋణంగా యిచ్చారు. ఔదుల్ఖాన్లు రూపాయలు ఉచితంగా దాం చేశారు.

అట్టి నేకపు కెనుకటి కాలిఫ్ కుమార్తె దేశమనాల్ రాజమాతృత్వ నిశాం పెద్దకుమారుడనవు, కి.కే. సుల్తాన్ మరాఠ్ గారి దివంగతన తాత రాజమరెటను తన రెండవకుమారుడికి యిచ్చి వివాహంచేశారు. తేల్వపు గునికి దశమవార రాజమరెటకు కలిగిన శిశువు ముకుందరా రాజమాదుడు కాబోయే నిజాంరాష్ట్రాధిపతి. ప్రబలమైన మహమ్మదీయ రాజ్యాల రెంటికీ ఈ విధంగా సంబంధం వుడిరింది.

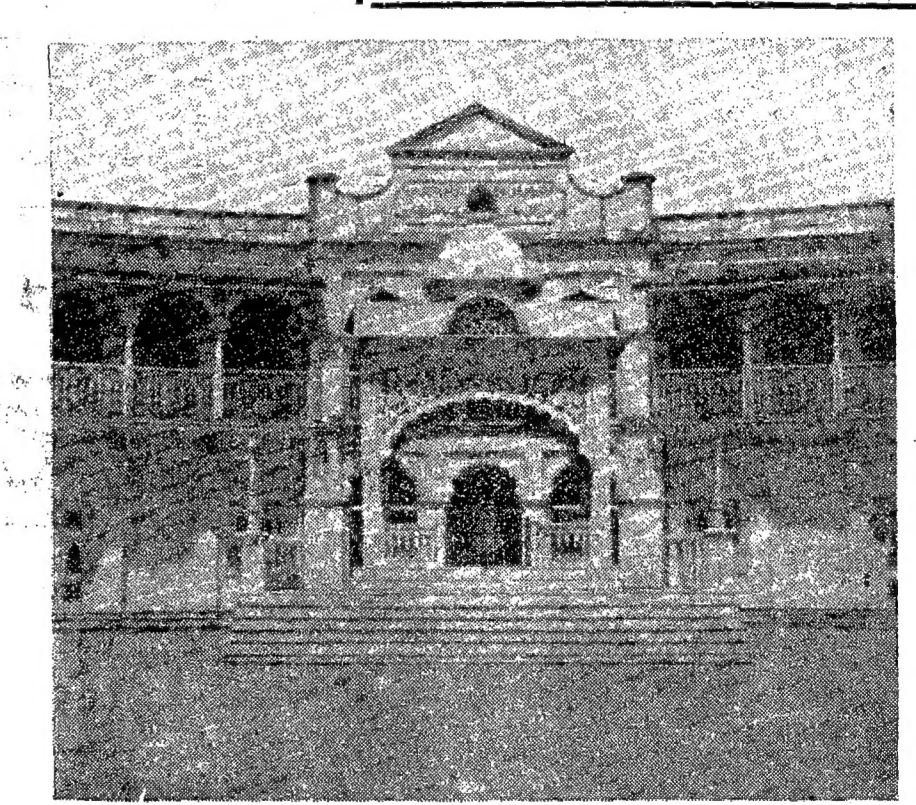
హైదరాబాదునగర నిర్మాణం

ప్రాశస్త్యము కలాసంయోగం వికలకల జవాబా కలిగిన హైదరాబాదు పట్టణాన్ని ఆధునిక నగరనిర్మాణ పద్ధతుల ప్రకారం అభివృద్ధి చేయటానికి నిజాం ప్రభుత్వంపాదు పెక్కు సంవత్సరాలగ విశేషంగా శ్రమిశు చేశారు. నూడేముల, అరవీశుద్ధ ప్రదేశాలను బాగు చేయించటానికిగాను ప్రభుత్వం ఇప్పటికి 1,800,000 పాసులను ఖర్చుచేసింది. ఇంకా ఎంతోపని జరుగవలసి వున్నది.

హైదరాబాదు నగరంలో నాలుగు ప్రధాన వీధులూ సంధించేటట్లు చార్మినార్ అనే గొప్ప భవనం నిర్మింపబడి వున్నది. ఆ భవనానికి నాలుగు వీధులైన శిఖరాల్లోనూ వుండటంచేత "చార్మినార్" అనే నేరు ప్రఖ్యాతియింది. మహమ్మత్ కలిగినవారు అనే రాజు 1591 లో ఆ భవనాన్ని నిర్మించాడు. ఈ మందిరం నాలుగు వైపులూ, ఒక్కొక్క వైపు నూరేసి అడుగు ప్రమాణం. ఈ మందిరానికి వుండే అగ్ని లభిస్తుంది, 180 అడుగుల ఎత్తు, నాలుగు శిఖరాలు ముగ్గులను చూస్తుంటుంది. అగ్నిలకు పైగా, ఈ నాలుగు శిఖరాల్లోను బీదానినైన ఒక అంతర్గత అనేకమైన గదులున్నవి. క్రింది అంతరములో విశాలమైన హాల్ వున్నది.

ఔరంగాబాదులో రావియాదారానియుక్క గోరీ

హైదరాబాద్ వల్లి కూర్చె స్థల వుండే దర్వాజాలు

హైదరాబాదులో ఇటీవలనూతనంగా నిర్మింపబడ్డ ప్రసిద్ధభవనాలలో మునివది కీల నావల కట్టబడ్డ హైకోర్టు, ఉస్మానియా జవరల్ హాస్పిటలున్నాయి. అదేక మెట్టులోనున్న ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ భవనము లున్నాయి ప్రత్యేకంగా కేటాగ్ వున్నవి. విశ్వవిద్యాలయ భవనముల హైదరాబాదులో అధునిక శిల్పదాని ర్మానికి నివర్తనము చెప్పాలి. హిందూ, మహమ్మదీయ శిల్ప సంయోగం ఇందులో ప్రత్యక్షం. ఇంతేగాక, పాశ్చాత్యశిల్పంలో వుండే ఉత్తమశిల్పమాత్రం కొంత వర కిందు సమీక్షనం పొందింది. హైదరాబాదుకు సుమారుమైళ్లమారంగా చరిత్రప్రతీకమైన గోల్కొండ కోటవున్నది. పూర్వకాలంలో ఈ కోట రత్నపు గనులకు ప్రసిద్ధి. ఔరంగజేబు ఈ కోటను ముట్టడించి, వివరకు మాయాపాయంచేత దీనివరంచేసుకున్న గొప్ప ప్రభావంగా నేటికీ చెప్పుకుంటారు.

అలంకృతమైవున్నది. గోల్కొండలోని కుతుబ్ షాహి రాసల గోరీలు, సుల్ బర్గా, బిదారులలో భామన, బీద్ షాహి ప్రభువుల గోరీలు హిందూదేశంలో మహమ్మదీయ శిల్పకళాభ్యుత్థికి ప్రబలమైన ఆధారాలుగ వీర్పడివున్నవి. హైదరాబాదుకు ఆరుమైళ్లలోవున్న గోలకొండ దుర్గం కొండమీద నిర్మింపబడి సముద్రమట్టానికి 2000 అడుగుల యెత్తునవున్నది. దుర్గానికిమట్టు ప్రక్కల ప్రదేశం కంటికి విందు కలగజేస్తుంది. దుర్గాభ్యంతరంలో ప్రసిద్ధమైన భవనాలు, మసీదులు, దేవాలయాలన్నీ వున్నవి. ఈదుర్గం శత్రువులకు దుర్భేద్యంగా వుండేది ఆ దినాల్లో. ఔరంగాబాదుకు ఈశాన్యంగా 52 మైళ్లలోవిశ్వవిఖ్యాతమైన అజంతా గుహలున్నవి ఈ గుహలు 85 అడుగులు మొదలు 100 అడుగుల ఎత్తుమాడ వుండేవి వున్నవి. మొత్తం అన్నీ కలిపి 82. అందులో 29 కేవలం బౌద్ధమతానికి చెందినవే. తిక్కన మూడన్న "మైత్ర్య" మందిరాలు. ఈ గుహలన్నింటిలోను ఎక్కడా బ్రాహ్మణమత చిహ్నాలు లేనేలేవు. ఈ శిల్పసౌందర్యానికి సాటి వచ్చే శిల్పం మరెక్కడా లేదనటం అతిశయోక్తి కాదు.

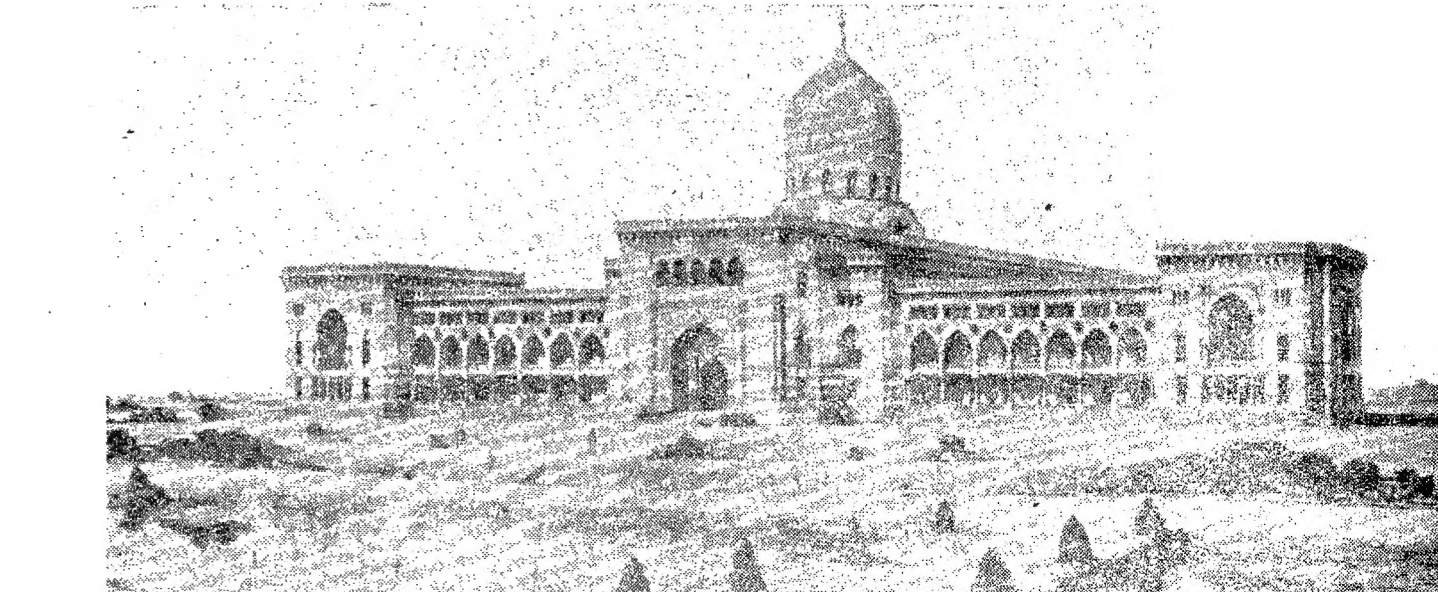
సముద్రమట్టమునకు 1250 అడుగుల ఎత్తు ప్రదేశమున దక్కన్ సీకభూమి ఈరాజ్యంలోనిదే. ఈరాజ్యము ఉత్తరభాగమునగలవిభజించబడితెలంగానా, సురాత్ వారా అనుకేసులతో పిలువబడుచు, ఒకవైపు కొండలతోడను, దక్షిణవడమరైన పుల మున్నుతరాడ్లు, గ్రామముగనులతోడను నిండియున్నది. మొత్తం 14,000,000 జన సంఖ్యలో 7,500,000 మంది తెలంగానాలోను, 6,800,000 మంది సురాత్ వారా లోను నివశిస్తున్నారు. వీరిలో కొందరు కన్నడను మాట్లాడుచునుగలరు. ఈరాజ్యముయొక్క జనసంఖ్యను బోల్చిచూచినచో యూరప్ లోని పోర్చుగల్ లతో సమానముగను, స్పెయిన్, బెల్జింకు దేశములకన్న కొంచెము పెద్దదిగానున్నది. మనదేశమునందలి బొంబాయిరాజధానితో సమానముగా నున్నది. ఈ సీకభూమియంతయు కృష్ణా, గోదావరి నదులతోడను, నాటి ఉపనదులతోడను నిండియుండి భూమి చాలా సారవంతముగనున్నది. ఇచ్చటయందు పర్యటనపులలో పెద్దవిగపెప్పదగినవి బాబూల్, సాహ్యుడివర్షము, జాలూపర్వతములు. ఇవిగాక యింకా ఎన్నో విన్నపర్వతపులు, సుందరమైన లోయలు చాలా యున్నవి.

వ్యవసాయ సీటివనతులు—వరదలనుండి కావుదలి గోదావరి, కృష్ణానదులు, చాటివాటి ఉపనదులతోడ రాజ్యమునంతయు ఫలవంతముగ చేయుచున్నది. ఈ రెండుపెద్దనదులకు అచ్చట చచ్చు రిజర్వాయరులు నిర్మించి చెరువులులేని కొరతను పోగొట్టి యున్నారు. సైదులు రెండునలోయలనుండే ప్రవహించునదులుచూచి అచ్చటనేకేర్యురు రిజర్వాయరును నిర్మించి అనీటిని వ్యవసాయమున కుపయోగపడునటుల ఏర్పాట్లు చేసియున్నారు. ఈ రాజ్యంలో మొత్తం 17,000 చెరువులు నిర్మింపబడినవి. వీలున్నటిలోను పెద్దది సైబాంసాగర్ చెరువు. దీని నిర్మాణమునకై 8,000 000 రూపాయలు ఖర్చుచేయబడినవి. దీని ముఖ్యకారణ 72½ మైళ్లు పొడవుగలిగి 270,000 ఎకరములభూమి యీ సీటివన సాగులక్షియును

[11-వ పేజీ చూడము.]

హైదరాబాదు మూడియం

హైదరాబాదు సామ్రామ విశ్వవిద్యాలయం

For booking apply to: **STAR COMBINES Ltd., 161, Mount Road, MADRAS.**

బాబు, ప్రెసిడెంటు సేవూ ఇదివరకే యీ
విషయమూ ఏదో చెయ్యాలి నిశ్చయించు
కున్నారు. బెల్లడిచ్చారు. కాంగ్రెస్ కంటే సర
సింహారావుగారు ఎక్కువ శక్తివంతులు?

ప్రభుత్వోద్యోగులు:

చిరంజీవి
 —————

[illegible]

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రకాశికా

పాటు పజలుగొడవ తొన్నడవలెనని
పాతకారముల చేసినా పశుకృతములు
సృష్టికృతములు చేసినను ప్రమాదము
వలనవచ్చు కార్యనిర్వహక సంఘము
యందలి. (ఆ. 1)

బీహారు కాన్సులు:
కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు

ప్రీమియ కాంగ్రెసు కార్యసంఘము
వారి నిర్ణయము

పాటు, ఫిబ్రవరి 12
చల సదకతి ఆశ్రమములో నిన్న రాష్ట్ర
గెను కార్యసంఘము సభ జరిగినది.
పాటు అధ్యక్షులు బుర్రేపేటి పాపి, థా
కాకాపుష్పకృష్ణుడు, వందేటి పూ
కమలేశ్వరం వందేటి (భాగవత తా
మారులు (అంబరక), గజేంద్ర ము
నింగ (సర్పం), రాధా గోవింద (మ
నింగ), బకేసిలగార్లు బీకర కాన్సు
గెను అభ్యర్థులుగా నిలుపుటకును
యిది.

కాంగ్రెసు పథ్యం పథ మార్చినది 8

పంజాబులో పోలింగు
చందు భాగ్యవగా రెన్ను కొనబడు
అహూత, ఫిబ్రవరి 11
అహూత జనరల కమిషనరుకు డా
యరు భాగ్యవగా రెన్ను కొనబడిన పం
జాబ్ లో కాంగ్రెసు పార్టీకి నోటిఫికేషన్
అందుకుగా నందునని తెలిపింది.
గృహ సామన్యకు కాంగ్రెసు ఆఫీసర్
అందుకుగా ననికి పోలింగు నిలిచిన
రాంగారు (పంజాబు కాపనపభాగ్యవగా

కొనబడిరి. (య. 12.)

నరిహద్దు రాష్ట్రములో
పోలింగు
ను జిల్లాలో కార్మికుల విజయ
పెనవరు, ఫిబ్రవరి 11
విజయ నుండి గ్రామస్థానమునకు
(కార్మికులు) గా రమ్మ కొనబడిరి. 8
గ్రామస్థానమునకు జయద్రోవ (ఇం
లు) గారు ఏమై కొనబడిరి.
యందు గ్రామస్థానమునకు నవాబు
యొక్క నయ్యులుగూన (ఇండియన్
రమ్మ) కొనబడిరి. (ఆ. పు.)

గంగారాజగార్లు

విజయము నిశ్చయము

తియలంపిరునుకొంగనుపట్టును

యన్నాదరు

భీమవరు, ప్రియతరీ

మరరామ కృత్తియలకు గోవిందాచారి

బాగాగ్రముకొంగనుపట్టు అష్టాధిపతియగు

కొంగనుపట్టుదను చెప్పిరాజానకు

కొంగనుపట్టు దిక్కలొంది చిక్కి

లందిగాని ప్రియతరీ చొరుపందరును

పట్టుమునకు యన్నాదరు, కొంగ

నురులు బాగుగా ప్రవారము చేయును

గోవిందాచారి గంగరాజాధిపతి విజయ

యము.

(స. పి.)

~~_____~~

చెన్నై పురియందు
దీపములు వెలిగించువేళ

రేపు 18 వ తేదీ సాయం. 6-44 గం.
14 వ తేదీ సాయం. 6-45 గం.

మద్రాసు కార్పొరేషను
రేడియో నెట్ వర్కు

రేపు 18 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు శ్రీ పి. వజ్రేశ్వరమొదలగునగురు - దక్షిణ దేశపు సంగీతము (గాత్రము) సాయంకాలము 5-45 గంటలకు కలలంబు శేషన్నమ్మగారు పెంటువాక ఆంబులెన్ను గూర్చి ఉపన్యసించును.

14 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు శ్రీ శర్మశ్రీ వి.ఎ. కుబ్రాబాబాగారు గారి హిందూస్థను

బహిరంగనపు

మద్రాసు ఫిల్మ్ కలెక్షన్ యాజమాన్యమున రేపు 13-0 తేదీ సాయం 5-45 గం. ఆస్ట్రేలియను సినియందరి వై. యం. వి. ఏ. లూ సినిమా నటియగు కుమారి తిమరాదేవిదేవిగారు (సింహళము) పి"హా కళ-నాయకు భవము" అను విషయము గూర్చి ఉపన్యసించును.

కార్పొరేషను డోరేగింపు

రాయపురం కార్పొరేషను సంఘముచాకలపేట కార్పొరేషను సంఘమున యాజమాన్యమున ఒక గొప్ప డోరేగింపు రేపు 14-0 తేదీ సాయం. 4-30 గం. రాయపురం కార్పొరేషను పబ్లికేషన్లనుండి రాగల ఎన్నికలందు కార్పొరేషను ఆభ్యర్థియగు బు సరవలపేటగారు బయటదేరి ముఖ్యదినపూర్తి జరిగినను.

బార్లిటన్ ను యూత్ లాడ్జి

పి సంఘముకూడా వార్షికోత్సవము రేపు 18 వ తేదీ సాయం. 4 గం. సకంతురైను ఫిలిమిని యందరి ప్రయతు కాలేజిలో జరుగు చును. పి.సి. జి. సమైతరాస్సంగారు అది వ్యవహారము యందుకు ఆసక్తియు అను విషయము గూర్చి ఉపన్యసించును. ఆరెన్సు ఎల్లురుగారు ఆరెన్సు. కి సహించెదరు.

(శ్రీ) వెంకటేశ భక్తనపు

పైపర్ యాజమాన్యమున రేపు 13-0 తేదీ సాయం 5-30 గం. ఎన్ ప్లనేటు యందరి వై. యం. సి. ఏ. హులూ యా రేడియో వారి సంగీతపద్యమును బయటబడును. విద్యుత్ కా. ఏ. కలకత్తాగారు (గాత్రము) కి.పూరుకు ఆరెన్సు.

రామయ్యగారు (ఫిడలు) శ్రీ. జి. వెంకట్రా
మయ్యగారు (పునఃకం).

ఉద్యోగవార్తలు
మద్రాసు, ఫిబ్రవరి 12
యస్. రాజగోపాలగారు కోయంబతూరు

నుండి రి మాసములు సెలవొసగబడిరి.

వేలూరు పురపాలక సంఘపు పాల్వలపేట
ఏప్రిల్ 15 నుండి 4 వేలూరు పాలపాక బడికి.
రాకపోకలు
మద్రాసు, ఫిబ్రవరి 12.
శ్రీ. శ. వాగ్గేరపాల్వంతులూరు నిన్న
రాత్రి జెహనాబదుల్లెరి. శేషేజీవన పన్నెండు
చీకెగరగాడే నేనుయయసు చెన్న పురినుండి
కేందరగాదుల్లెరి. సి.ఎ. తెనుగు పాడే
గాడు యు. బి. కై పైరే పాలెలు తెనుగుపాల్వ
నుండి నేనుయయసు చెన్న పురికేరెరి.

పి. టి. సాండర్స్ గారు పెటర్స్ రి సర్వీసుల
దేశం నుంచి రాతి కొయ్యం బహుమతి పొందిన

నెల్లూరుజిల్లా

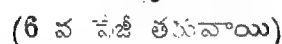
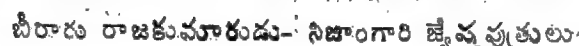
కందుకూరు డివిజనులో

జిల్లా నాయకుల వర్గపుటనము

13, 14, 15, 16, 17 వ తేదీలందు కందుకూరు, కనిగిరి, పొదిలి, దొర్తి, తాలూకాలయందు జిల్లా కౌంగ్రసు నాయకులన్నీరు ప్రచారము గావించెదరు. ఈనటి దినము ఆయా తాలూకావాసికి కాలగిర్లమును, ప్రజేములను, సూచించు గ్రోగ్రామమును, తాలూకా కౌంగ్రసు, శివముల కందజేయుటను రాష్ట్రులందు ప్రతి తాలూకా, నెలరుటలో పట్టణములను, క్రియములను ప్రకారమును, మండల కౌంగ్రసు సహస్థకేందు, కార్యదర్శులు సేను సెన్సు ప్రిసిమిటి బయట చేరి రెండు రోజులు జిల్లా ను మండలముల ప్రచారము చేయుదురు.

గండవరపు వాసుమారెడ్డి,

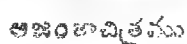
ఇవరలో కార్యదర్శి, నెల్లూరు. జి. కౌంగ్ర సభు.

[illegible][illegible]

1926 సం॥ లో హైకోర్టుకు ఒక వార్తను
యొసంగబడి న్యాయశీర్షుల నొసంగుటలో
సర్వాధికారముల నొసంగిరి. వీటితో బాటు
స్వామి శేకులలో జన్మింపదతులు, తదితర

అండాను ఫిబరి 11:—

శిష్యులు అభ్యుదయ బుద్ధిగను నల్లిన లంఘన
 నందితి జర్మిరాయ బాహిని రిష్టము ప్రాప్తు గారు
 శేషదినము లంఘన తిరిగెదవ్విరి, దిగ్భూతము
 ప్రాప్త్య స్థానము లేక మరల తిరిగి వచ్చినపుడు
 రామచంద్రులు విడిచిగా మంత్రిని పంపిరియు ఈ
 అచార మెయ్యును. ఇ. ఈ అచారము ననుసరించి
 రిష్టము ప్రాప్తు గారు ఈ డెవ గారిని శేషపంప
 ర్పించి మాట్లాడితి. కేవలము రాంఘనము మర్యాద
 కొరకు రిష్టము ప్రాప్తు గారు ఈ డెవ గారిని
 పంపిరవలయు, ముఖ్య విషయముల నరించి
 సందర్భములకు ఈ పంపందర్పనము జరిగినదియు ఈ
 హింస జనుచున్నది.

(రె. మండ్ శ్వరి శర్మగారు)

... పోనీ కాంగ్రెసు వారియొక్క గమ్యస్థానము
మాట యట్లుంచుదుము. 1929 సంవత్సరములో
అధినివేళ పరిపత్తి ఇవ్వటమే సూచనమునని ఇర్రికొ

* * *

రాబోయే రాజ్యాంగమును
యెందుకు తీరస్కరించాలి ?

పోనీ సంతకార్థమై సురభాజ్యము మాటలుచుండును. ఆదివారమున స్యూరభాజ్యము మాటలుచుండితి. ఈ
 పుష్పములను మనకు వచ్చినదేమిట? రాష్ట్రమునందు
 నివసించునాపాదకారము పరిత్రాగ్యముగా ప్రభావ
 తీర్చుటకు యత్నముచేయుచు, మొత్తము ఇండి
 యాలో ప్రభుత్వముతోకూడ నేనా దేశో వ్యా
 పారమును మొదలైనది కాక మిగతా దేశాల్లో
 సురభిరము యుచ్చముచేయుచు, ఇంకేకాక ఆ
 ప్రభుత్వము, కేరళాలో ఉన్నట్టి సమాజవిధా
 నానాన్ని మా దేశమునకు వేళ్ళుట్టుచున్నట్లు అదే
 ప్రభుత్వ రాజ్యాంగములందరితో మనకు మిమము
 వచ్చినదనవలెను. సంతానములను బ్రదిక
 బంధించునట్లు వామనాశ్రమము వచ్చునట్లు
 కాని నిమిషము ఆనాటివల్ల రాష్ట్ర సురభిర
 ముచిచ్చమునకు ఇదివరకే రాష్ట్ర గవర్నరుకును, మన

[illegible]

ఆంధ్ర, కేమిళ, కేరళ, కన్నాటక దేశముల
నోటరులకు విజ్ఞప్తి

మదరాసు, ఫిబ్రవరి 11:—
ఈనెల 15వ తేదీకి మదరాసు రైల్వే స్టేషన్ వద్ద
కవుస్థులు స్థానములకు పోలింగు జరుగును. అన్ని
స్థానములకును కాంగ్రెసువారు అభ్యర్థులను ని
వేసిరి. మాదుస్థానములకు పోటీలేకుండగనే కాంగ్రె
సు అభ్యర్థులు ఎక్కువైనవని,
కుములేటిని వోటింగు

కొన్ని నెలలపాటు కష్టమలలో కాలి గడువారు.
ఒక్కరికంటే మెచ్చునంది అభ్యర్థులను నిలబెట్ట
వలసి వచ్చినది. దీనిమీదేమను కవిటీలో జన్మను
పొట్టి కని పిట్టు పొట్టి కని చేసినారు. మెచ్చు
నంది యందులచే వానికరదను కనుపట్టినది.

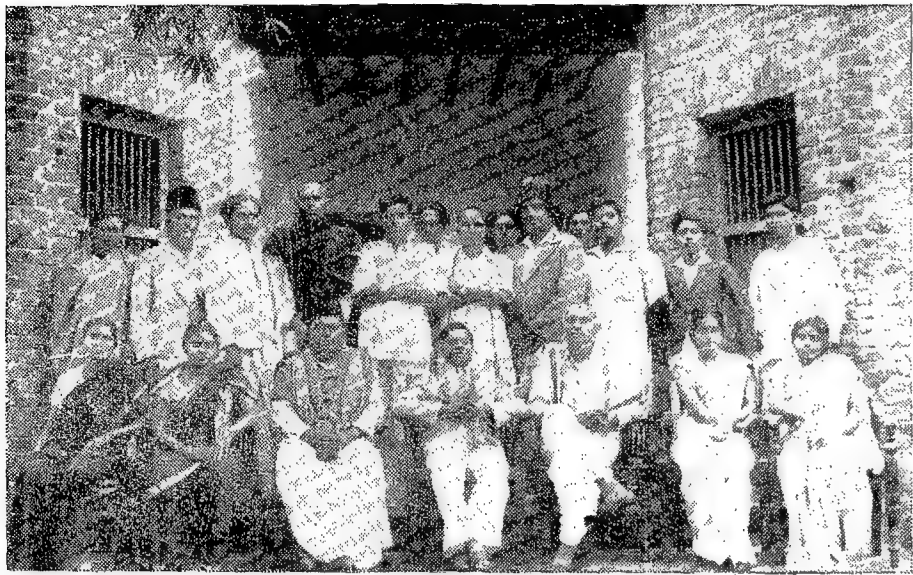
పట్టాన్ని తమ పట్టాన్ని తిని

జులై అగ్గివృత్తికి యియ్యగోడను
జులై వోలరుకు రెండువోలును ఆరెండు
వోలును రెండువోలును స్వాగతవహన అర్హు
యమనకు, అతిథిలను పోలను వోలరు
రెండు వోలును జులై అగ్గివృత్తికి ఇయ్యగోడను
ఆ సమోజగర్హయన యిద్దు రొంగెను అర్హు
రెండువోలుడల వోలరు వారికివృత్తిని ఇదియ్య
వోలును యియ్యరెను. ఇది చాల ముఖ్యమైన
నివ.యము.

ఓటింగు అధికారము
భారత చరితమునందు 36వోట్లనుండి ప్రజా
కుమ మేళకలనుగలవ వోటింగు అధికారము
మిక్కిలై పొందునుండి ఇత్యునివీడిన, కావు
యీ అధికారమును వోటగులు దుస్వియోగము
చేయగూడదు అని తిమిర నామ కాంగ్రెసునధిపతి
అక్టోబరున వీ. ఎల్. కుమ్రరంగం వెనుకాట్టిన
గారు చెప్పినది.

వాట్సక్ శానుబంధము

అలెగ్జాండర్ కార్నెల్ వారు తయారు చేయబడిన "పిన్ నారా" యొక్క తెలుగుటాకీలో పాల్గొన్న ఆంధ్రనటీనటులు.

నటుడు - పాత్రాచిత్రము

నటుడు కవి హృదయంగమనించాలి

ఉభయభాషా ప్రవీణ ఆకేష్లగోపాలకృష్ణశర్మ

సవినయంగాలో నాట్యరంగాలో ప్రవేశించడమే నాగరికతా లక్షణమని కొందరు భావిస్తున్నారు. ఆంధ్రభాషలో అక్షరజ్ఞానమైనా లేని అనాదులంతా "రంగసింహ" బిరుదులతో రాజ్యము తున్నారు. ఏదోవిధంగా నలుగురి నోళ్ళలో నడడమే వాళ్ళ పరమాధిపతి, సామాజికులు మామీంప నీయండి, భూమిపం నీయండి శరీర మిస్తున్నాడు. కారణం ధన వాంఛలనుకొంటే, అనమ ర్థతనకొంటే, అభిన వాభినయం అనుకొంటే.

నటుడు తాను అభినయించుటే పాత్రను చదవడానికి ముందు ఆపాత్ర కల్పన పరికించి చాలి. అదియే ఆభిప్రాయమైన ఆపాత్రను నాటకంలో సృష్టించాడో గమనించాలి. తానా పాత్రయందు రివ్యయించే సామాజికుల మనస్సు నందు స్థాయిభావాన్ని కల్పించాలి. అందువలన సహృదయుడైన సామాజికుడు అంకించి తల నూపాలి. అప్పుడుగాని అభినయించే మనుష్యుడు ధరించిన నటకల్పనావ్యాసముగాను.

కథావస్తువును పాత్రను పరికించక చేసిన అర్థంలేని అభినయంవలనూ, పాత్రాచిత్రాన్ని పాడుచేసే రాగాలాపనలనూ నటుడు కృతార్థుడు కాలేడు. వేషధారణలోగూడా విపరీతమైన షేరికి లోనగాక సమచిత్తంగా వుండాలి. అల్లాగ వుంటేనేగాని సామాజికుల కాపాత్ర యందు సహజమైన అనుకారవృత్తి జరిగిండు. సహజం గాక కృత్రిమంగా వుండండి. కృత్రిమంగావుంటే అనుకారవృత్తిని పరిమితం చేయదు. అభినయించే నటులవలన రసోత్పత్తి

కలుగదు. హరిశ్చంద్ర పాత్రను ధరించిన నటుని హరిశ్చంద్రునిగానే భావించినట్లుదేవులపల్లె అనందాన్ని గాని, విచారాన్ని గాని, సామాజికుల అనుభవస్థాన, నటుడుమృతిం వివేచనాన్ని గాని విచారాన్ని గాని పాంధిక పాత్రయొక్క స్వభావ ముండే, అభినయించే తన దృష్టిని కేంద్రీకరింపజేసి తానభినయించాలి.

రసోత్పత్తి కావడం నటునియందా? సామాజికునియందా? అనే విషయమందు నాట్య చాక్య లంతా విభిన్నమైన మార్గాని అనుసరించారు. సామాజికుని మనస్సునందే స్థాయి భావోత్పత్తి అవుతుంది గాని, నటుని మనసు నందు కావడానికి కొంతమంది కొన్ని కారణాలను మూలించారు. నటుడుమాత్రా నుభ దుఃఖాల ననుభవిస్తాడు. అని కొంతమంది అన్నారు. ఈ విషయం ఇప్పటికీగూడా పరిచయం కలదు. పూర్వజన్మపాత్రల పుణ్యవిశేషం వల్లగాని అభ్యాసపాటవంవల్లగాని నటుడు పాత్రను ధరించి ఆ పాత్రయాలాన్ని సామాజికులను విచారింపజేస్తాడు. గాని తాను మాత్రం విచారింపజేయాలి? విచారిస్తూ మార్పుంటే ముందు కథ ఎల్లాగ నడుస్తుంది.

ప్రఖ్యాత నటులలో తెక్కవరమయ్య ఏ కొంతమంది తక్కువగాకారంతా సంగీతానికి ప్రాధాన్యమిచ్చి నాట్యకళను, అభినయాన్ని ధృవపంచేస్తున్నారనే విషయం ఆంధ్రులకంతా తెలిసినదే! అపాడుచేసే తిరిగి నే నిర్వహించే మనుగాని నటుడెల్లావుంటే నాట్యకళ పోషించే ఇరుగుదొడ్డి అభినయం యెల్లాగవుతుందో నటున కెట్టి కీర్తి వస్తుందో తెలియజేస్తాను.

నటునకు కళోపాసనాకీ, కవిత్వతా, తిన్య యానభవ యోగ్యతా, పాండిత్యమూ లేనాలు గూహూడా ముఖ్యంగా వుండాలి నాట్యపా యము, ఇందులో ఏదిలోటూగావున్నా ఆపాత్ర

ధారియోగ్యం కావడమన్నది, అనటని మూలం గా, నాటకానికి కవిగీగూడా అవసరమన్నది. తలకండు కొనియే స్త్రీసహజము లజ్జను విడనాడకయే బ్రతిమాలుచు, అల్లాగ కాకపోతే సామాజికులకు ఆపాత్రయందుండే కవిత్వభావము కనిపించి, సామితిని వేళ్ళగా పరిగణిస్తారు. సామితిని వేళ్ళగా పరిగణించే పనే యదాని కి నటుని అసమర్థతయే కారణం. నటుడు పరిశ్రమ ఆరాధిస్తే పాత్రకు గౌరవం కలుగుతుంది. ఆ గౌరవం రావడానికి మాదానటుడే కారణమవుతున్నాడు. కనుక పాత్రల గౌరవా గౌరవములు నటులమీద ఆధారపడివున్నాయన్న సంగతి నిశ్చయమవుతోంది. వేషధారణలోగూడా పరిశ్రమ వుండాలి. నీతాడే పరిశ్రమ చేసాన్ని ధరించాలి. పచ్చిపోగం దానివేషం ధరించ మాడదు. పాత్రాచిత్రమే సంగతిని పరిగణించేసాని అంతఃపురకాలం మండవలసిన అవకాశం పొందే అలవాదంలేదు. గాని వీధుల పెంబడి తిరిగే బెలయాలిలాగ తయారు కాగూడదు. ఆ నాటి, నాగరికతను పరికించి చాలి. నారదుడు పరమభక్తాగ్రేసరుడు. మునివరంగుడు, అతనికి సాత్వికము మునిజన్మితమనన వేషమందాలి గాని పైకిబిందా ప్రయోగం చేసే వాని నెలె పంచేను ధరించి పై మీద ఉత్తరీయంకూడా లేకుండా రంగస్థలమీదకు రాడిలాగ తయారు కాగూడదు. ఇంతకంటే వారధిపాత్రను చాలా

పాత్రధారి యమనిగడ్డంపట్టుకొని గాని కాళ్ళ పట్టుకొనిగూని బ్రతిమాలుగూడదు. తలకండు కొనియే స్త్రీసహజము లజ్జను విడనాడకయే బ్రతిమాలుచు, అల్లాగ కాకపోతే సామాజికులకు ఆపాత్రయందుండే కవిత్వభావము కనిపించి, సామితిని వేళ్ళగా పరిగణిస్తారు. సామితిని వేళ్ళగా పరిగణించే పనే యదాని కి నటుని అసమర్థతయే కారణం. నటుడు పరిశ్రమ ఆరాధిస్తే పాత్రకు గౌరవం కలుగుతుంది. ఆ గౌరవం రావడానికి మాదానటుడే కారణమవుతున్నాడు. కనుక పాత్రల గౌరవా గౌరవములు నటులమీద ఆధారపడివున్నాయన్న సంగతి నిశ్చయమవుతోంది. వేషధారణలోగూడా పరిశ్రమ వుండాలి. నీతాడే పరిశ్రమ చేసాన్ని ధరించాలి. పచ్చిపోగం దానివేషం ధరించ మాడదు. పాత్రాచిత్రమే సంగతిని పరిగణించేసాని అంతఃపురకాలం మండవలసిన అవకాశం పొందే అలవాదంలేదు. గాని వీధుల పెంబడి తిరిగే బెలయాలిలాగ తయారు కాగూడదు. ఆ నాటి, నాగరికతను పరికించి చాలి. నారదుడు పరమభక్తాగ్రేసరుడు. మునివరంగుడు, అతనికి సాత్వికము మునిజన్మితమనన వేషమందాలి గాని పైకిబిందా ప్రయోగం చేసే వాని నెలె పంచేను ధరించి పై మీద ఉత్తరీయంకూడా లేకుండా రంగస్థలమీదకు రాడిలాగ తయారు కాగూడదు. ఇంతకంటే వారధిపాత్రను చాలా

మినర్వాలో శనివారం నుండి ప్రదర్శించబోవుచున్న "డెవెల్ప్మెంట్" ఫిల్ములోని ఒక దృశ్యము.

దేవు అత్యవసరము. ఇట్లు తన్యముడై ఆనుకాన్యని అవసరము అనుసరించడం ఆభ్యాసపాటవంవలన లభించే విద్యయేమో అని తలచడానికవకాశం వుంది. ఏమయినా నటునకుతప్పకుండ తన్యభావన యోగ్యత వుండాలి.

కవి నాటక మందా వాకాడో అల్లాగ చదివి విద్యార్థి గుడవునకు పాఠంవచ్చుకొని నటు అప్పగించుతాడు. మాకు ప్రత్యేకమయిన పాండిత్యముగాని ప్రతిభగాని అక్కరలేదు అని అంటా రేమో? అలాగ అనకూడదు. కాకం మనవిచేస్తున్నాను. చిత్తగించండి. కవివల్ల నాటకానికి నాటకంవల్ల చిత్తగించకలగాలి. గౌరవాన్ని కేషించుకొనకా కవి గ్రంథాన్ని వ్రాయడం? కవియొక్క నాటకంయొక్క గౌరవాన్ని నటుడు నిలబెట్టాలి. కనక రెండింటి యొక్క గౌరవం నటుని చేతిలో ఆధారపడి వుంది. ఒక్కొక్క కవి వ్రాసిన నయక నాటకానికి గౌరవమే వస్తుంది. ఆకవియొక్కనైన యొక నాటకానికి నామయాపాలంబవు. దానికి కారణం నటులపర్యంత అని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. చూడండి, బిలకమర్రివారి గయోపాఖ్యానం పానుగంటివారి పాడుక, శ్రీపాదవారి జొచ్చిరి వడ్డాదివారి వేడిసంసారము మొదలయిన నాటకాలకు గౌరవం రావడానికి వారి యితరనాటకాలంత అధికమైన ప్రఖ్యాతి లేకపోవడానికి ప్రఖ్యాత నటులచేతులలో పడడమో? పరిణతి ప్రతిభల ఆకలివలననుల పాపజలమో? గమనించండి. ఏది ఎల్లాగవున్నా నాటకానికి గౌరవం రావడానికి నటులమూడా కారణమని విశ్వసించి తీరాలి.

పెట్టడానికి కావలసిన పాండిత్యం నటునిదగ్గర వుండాలిగా? ఇదీగూడ రంగస్థలాన్ని అలంకరించడంలో తప్పకుండా నటులే శ్రద్ధానికావాలి అక్కడ తీసుకోవడానికి కొంత ప్రతిభ అవసరము. కనకేమిన్ని తాను ధరించేటప్పుడు మరెవ్వరిని సలహాలేకుండా ఉచితంగా వేషధారణం చేయాలి. కవి వ్రాసిన రంగమనించడానికి పాత్రాచిత్రాన్ని పరికించడానికి, పాండిత్యం ముఖ్యంగా అవసరము. పై విధంగా పాండిత్యం లేని పానుకులంతా రంగస్థలంకి దిగడంవల్లనే ఆంధ్ర నాట్యకళ అభివృద్ధి చెందడానికి మారుగా నశించడానికి ఆరంభించింది. ఇట్లాగ కొన్నాళ్ళుగా కొంటే పూర్తిగా నశిస్తుంది.

నటులకు సవనాంధ్ర అధిక మనవల్ల తమకు చేరకాని పాత్రలైనా ధరించడానికి పూనుకుంటున్నారు. పూనుకొని తమ నేర్పును చూపి సక్రమంగా గౌరవమందుతున్నారా? అంటే కున్నా. ఎందుకంటే అసంభ్యంగా అనుచితంగా ఆ పాత్రలను ధరించి నాటకాన్ని నాట్యకళనూ గూడా ధ్వంసం చేయడం? కనక పూర్తిగా నాట్యకళ ధ్వంసం కావడానికి, నాటకానికి ఆ ప్రతిష్ఠ రావడానికి నటులే ప్రధానకారకులని మనవి. నాటకం మంచిది కాకపోయినా మంచి నటుల చేతిలో పడితే గౌరవం వస్తుందని మొదటనే మనవి చేస్తాను.

ఈ విషయంలో సామాజికులకూడా పరిణతులు కావాలి అనాదితి కరమైన పని నాటకంలో జరిగితే ప్రేక్షకుల పట్టుదలవలన చేయవలసినవని కారణం చేస్తేనటులు తప్పించుకొంటున్నారు. కనుక ప్రేక్షకులుగూడా కళాపి పానులే వుండాలిగాని అనందంలేని పరిగీతం మీద అభినయం చూపకూడదు. నటులూ, సామాజికులూ, కవులూ, అభినయించి నిర్వహిస్తేనే అనంత భారం నటులమీద వుంది. అల్లాగ మెరుకు

కుమారి రాజేశ్వరి

వ్రాసాలో, అనాటకాలను రంగస్థలంలో ఎందుకొరక అభినయించాలా? ఏవిధంగా అభినయించి సామాజికులకు అందాన్ని చేపూర్చాలా? అనేవిషయాలని ఏకాంతంగా మార్చుని, తనస్వకృత బుద్ధితో ఆలోచించాలి. తరువాత మనస్సుకు యోగ్యమైన భావము పరిణతికల్పము అలవికీ తాను వేటికొనన ప్రశ్నలకు పరిణత సమాధానం తట్టి నట్టుయితే అప్పుడు నాటకరంగాలో దిగవచ్చు. అభినయంలో వుండే యక్షాంతులను ఏమిట్లు విమర్శించాలి. పూర్వోక్త విషయాలు నటునకు తెలియకపోతే అతడు మాట్లాడిన మాటలు విద్విరుదులు. చేష్టలు విద్విచ్ఛేదాలు. నాటకానికి అభినయం ప్రధానమో? సంగీతం ప్రధానమో? చేదిని ఉత్తమధానంలో వుంచుకే తాను ధరింపబోవు పాత్రకు వన్నీ పెట్టిపట్టుకుంటుంది? అనేవిషయాన్ని గూడా ముందుదర్శించు కొని సిద్ధంయి చేసికోవాలి.

నటునకు పరిశ్రమ కావాలన్నాను. పరిశ్రమ అంటే వివరిస్తాను. సామితి పరిశ్రమ. పరిశ్రమ పరపురుషుని కన్నెత్తిపూడ మాడెడు. తాకూడదు. హిందుమతాన్ని అనుసరించి మునుడీ. అదికవియొక వాటిపూడలు నీతామహాదేవి రామమిహితో మాట్లాడుతున్నప్పుడు గడ్డివరకను అడ్డం పెట్టుకొంటే వ్రాసారు ఆదుచేత అమూల్య భావులు మననం పులకాం శేర్పాడని తలపాలి. సత్వవంతులను మరగించిన తరువాత యమని బ్రతిమాలు వలసిన అవసరమందు సామితి

మంది ధరిస్తూన్నారు. గాని ఆపాత్ర తిత్వాన్ని అర్థంచేసుకో గలిగిన, నటుడు ఒక్కడైనా, నాకింతవరకగవడలేదు. కనక వేషధారణలోనూ, అభినయంలోనూ నటుడు పరిశ్రమ అనేనాన్ని అలవదకుంటేనే గాని అతడు పండితులచే మెప్పించడంలేదు. కవి, చిత్రకారుడు, నటులూ, ఈముగ్ధులూపాడ చిత్రయంత్రానికి నర్తనంవలనన వ్యవస్థలు. అవధానత అలవడకపోతే ఆరాధిస్తున్న కళక్షేత్రాన్ని మై ప్రత్యక్షంకాదు, ఏకాగ్రత లేండే వారు కృత్రిమములు గాజాలరు. కనుక నటునియొక్క చిత్తాన్ని అన్యథా చలించేయకుండా పాత్రయందు కేంద్రీకరింపజేసి తానభినయిస్తున్న పాత్రకల్పాన్ని గమనించి అవిధంగానే అభినయించాలి. సామాజికులకన్న నటుడనుకోకుండా అనుకారవృత్తి రంగస్థలం మీదకువచ్చి అభినయిస్తున్నాడా అని అక్కర్లేచితులకావాలి. విచారభరితులు కావాలి. హరిశ్చంద్ర పాత్రను ధరించిన నటుడు తాను సృజనరంగమందు నిజమను సాంకేయిత్వమై అవిచారాన్ని అభినయించకపోతే సామాజికులలో విచారం ఎల్లాగ కలుగుతుంది? రామదాసు భక్తిపారవశ్యాన తన్యయై రామ నామ సృరణంయొకపోతే సామాజికుల యొడలెలా పులికిపెట్టుంది. కనక అభినయంగా సామాజికులను సంతోషింపజేయడానికిగాని, విచారింపజేయడానికిగాని, భక్తిభావ భరితులనుచేయడానికి గాని నటుడు అనుకారవృత్తియందు తన్యయడక

విజయనగరం గోపాలకృష్ణ నాట్యమంకిలీవారు ప్రదర్శించిన "హాశ్యేంద్ర" నాటకములోని నృత్యానరంగము. హాశ్యేంద్ర:—గుమ్మలూరి సూర్యనారాయణ మూర్తి చదవవలసి:— కే. సూర్యనారాయణ లోహితాస్మయ మూర్తి. క. కృష్ణగార్లు.

మినర్వాలో శనివారం నుండి ప్రదర్శించబోవుచున్న "కల్లేటా" ఫిల్ములో పాల్గొనిన మైట్లెటాకీ.

భారత ఆయుధ చట్ట సవరణను గూర్చి చర్చ

(ప్ర. వి. తం.)

తి ల కు ఘట్ట ము న గొప్ప బ హి ర ం గ న భ

పాలెస్టైను కమిషను

లండనులో సాక్షుల విచారణ

యూదు లనుభవించుచున్న

ఘోర బాధలను గూర్చి వివరించుట

లండను, ఫిబ్రవరి 11:—

పాలెస్టైను కమిషను సభ్యులు నేటిదివసు

లండనులో సమావేశమై యూదులగుంపుల (తరి

నిధులు బహిష్కరింపఁగా) సాక్షులను తీసి

కొని, బహిష్కరింపఁగా) సాక్షులను తీసి

వెళ్ళి:—

సాక్షుల కి వివరములను యూదుల పక్షి

వివరించుచున్నది. యూదుల వరకు

కాంగ్రెస్ చరిత్ర

ప్రతు లైవోవుచున్నవి. త్వరపడవలెను. తరువాత ఆకాథంగముపడకు
పట్టాభిసేతారామయ్యగారి యింగ్లీషు గ్రంథమునకు తెలుగు అనువాదము
ప్రతి 1 కి ధర రు. 2-8-0.

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే తయారయినవి. గాన ఆకాథంగముగ కలగ
కుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరులను పంపుకొనుడు.
పర్తకులకు, ఎక్కువ ప్రతులనుజేమకొనువారికి ప్రత్యేక నదునాయము లందు.
ఈ ప్రతులు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏ కెంటు అంబికవద్దను దొరకును.
మనీజరు:—ఆంధ్ర గ్రంథమాల, 7, తంబుపాటి పేట, మద్రాసు

7